

**DANSK
IDRÆTSMEDICINSK
SELSKAB**

Retningslinjer for stævnelæger

En håndbog

Udarbejdet af Rasmus Reinholdt Sørensen, Dansk Idrætsmedicinsk Selskab med review af Michael Mølmer, Lars Broksø Holst og Anders Boesen

Retningslinje for stævnelæger

Dansk Idrætsmedicinsk Selskab

Dansk Idrætsmedicinsk Selskab, DIMS, har udarbejdet disse retningslinjer til dig, som overvejer at fungere som stævnelæge. Funktionen som stævnelæge dækker bredt og kan både være, at du som frivillig hjælper til i dit barns fodboldklub, eller at du efter nærmere aftale har et specifikt ansvar til fastlagte begivenheder.

Denne retningslinje er ment som vejledende og skulle gerne gøre starten på tilværelsen som stævnelæge en smule lettere. Her kan du få et overblik over, hvilke tanker du skal have gjort dig og samtidig se et forslag til, hvordan patienter tilses og registreres.

Hvor kan jeg være stævnelæge?

Din funktion som stævnelæge er ikke nødvendigvis en fast del af dit lægeliv. Oftest starter arbejdet som stævnelæge med, at man i fritiden assisterer eller planlægger sundhedsmæssige foranstaltninger i forbindelse med fodboldstævne i den lokale klub, hvor fx ens børn dyrker idræt. Oftest er det et uformelt samarbejde, hvor du som læge tilbyder din ekspertise. Andre videreudvikler på denne første tid som stævnelæge og gør det mere omfangsrigt med idræt på et højere plan. Under alle omstændigheder bør der foreligge en aftale om, i hvilket omfang du som læge kan hjælpe, og hvordan denne hjælp er tænkt udført.

Hvad er stævnelægens ansvar?

Som stævnelæge er du forpligtiget til at yde eller formidle den nødvendige hjælp til personer, der er kommet til skade. Husk her på, at skader og sygdom hos tilskuere til arrangementet også kan være dit ansvar som sundhedsperson. Derfor er det vigtigt på forhånd at afklare, om du er den eneste sundhedsfaglige person tilstede, eller om der fx også er samaritter og evt. en ambulance.

Dit ansvar skal også ses i forhold til dit kompetenceniveau, og det er forventet, at du som minimum laver en klinisk vurdering, og i øvrigt holder dig til gængse nationale kliniske retningslinjer. I bund og grund er du forpligtet til at yde hjælp efter bedste evne.

Krav til medicinsk udstyr

Der er intet formelt krav om udstyr til idrætsstævner. Lægen bør i samarbejde med arrangøren gøre sig overvejelser omkring risici og skadestyper og i den sammenhæng have nødvendigt udstyr til rådighed. Hvem der skaffer udstyret aftales mellem lægen og arrangøren.

Ved større arrangementer bør man afdække nødvendigheden af at have en ambulance til rådighed samt evt. medhjælpere i form af samaritter eller sygeplejersker. Man bør som stævnelæge og arrangør altid vide, hvor den nærmeste hjertestarter befinder sig.

Hvad er arrangørens ansvar?

Arrangøren bør altid sørge for gode arbejdsforhold samt et opholdssted for stævnelægen, som er vel defineret og afmærket. Kommunikationlinjer og –måder afklares af arrangøren, således at hurtig og umiddelbar hjælp fra stævnelægen er mulig. Ligeledes er det også arrangøren, der står for at afklare logistiske forhold som fx ambulancevej og evakueringsplan. Alle udgifter til beredskab og hjælp fra sundhedspersoner i øvrigt er arrangørens ansvar.

Er man forsikret som stævnelæge?

Som dansk autoriseret læge og medlem af Lægeforeningen har man som standard en lægeansvarsforsikring gennem Tryg, som dækker lægevirke i fritiden. For yderligere oplysninger og betingelser henvises til Lægeforeningens hjemmeside.

Hvad med journalføring?

Ifølge sundhedslovens bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners journalføring er det ikke påkrævet, at der føres journal til sportsarrangementer, eller hvis du agerer som læge til andre arrangementer. Forudsætningen er, at tilstanden, man som læge afhjælper, er af ukompliceret art, eller at der er tale om foreløbig hjælp og behandlingen overtages af præhospitalt personale eller egen læge / tandlæge¹

¹Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, opbevaring, videregivelse og overdragelse m.v.) §8, stk. 2

Indholdsfortegnelse

Retningslinjens omfang	5
Forudsætninger for godt beredskab	6
Krav til den sundhedsprofessionelles kvalifikationer.....	7
Krav til medicinsk ansvar og ressourcer	8
Ansvar og arbejdsopgaver som lægefaglig leder	9
Procedurer for diagnostik og behandling.....	10
Arrangørens ansvar overfor de sundhedsprofessionelle.....	11
Bilag A Patientregistreringskema.....	12

Retningslinjens omfang

Denne retningslinje tager udgangspunkt i et idrætsarrangement på Dansk jord. Omfanget kan være alt fra det lokale fodboldstævne til danske og internationale mesterskaber på dansk jord.

En stævnelæge eller sanitetstjeneste kan kun være ansvarlig for initial behandling og stabilisering, indtil det etablerede sundhedsvæsen overtager.

Retningslinjen omfatter som udgangspunkt idrætsudøvere til det pågældende arrangement, men man må også påregne at skulle varetage sundhedsmæssige opgaver ved aktivt deltagende publikummer og andre i nærhed af arrangementet, indtil det etablerede sundhedsvæsen kan overtage.

Retningslinjen tager udgangspunkt i den lægelige kliniske vurdering og umiddelbare behandling og ikke et større udrednings- eller behandlingsforløb, hvilket må anses for at være en opgave for det etablerede sundhedsvæsen.

Forudsætninger for godt beredskab

For at kunne yde den bedste støtte til et idrætsarrangement, bør man lave en risikoprofil. Denne skal afdække omfanget samt typer af skader, og hvordan disse skal behandles og evt. viderevisiteres.

Risikoprofilen bør omfatte både de aktive idrætsudøvere samt tilskuere.

Risikoprofilen skal bruges som et redskab for at stævnelægen og arrangøren sammen kan tage de nødvendige foranstaltninger og have de rette ressourcer til rådighed.

En risikoprofil bør afdække følgende:

- Arrangementets art, omfang og varighed
- Idrætsaktivitetens art med fokus på hyppigste skader og risikoområder
- Specielle forhold som udgør en risiko fx aktivitetens geografiske placering og andre forhold, der udgør en risiko for skade
- Forventet størrelse og publikumssammensætningen
- Geografisk placering i forhold til sygehus, ligesom det er afgørende at kende afstanden til nærmeste sygehus og dets ressourcer. Det skal afklares, om der evt. er plads til, at en redningshelikopter kan lande i nærheden
- Transport både hvad gælder offentlige veje, men også etableringen af ambulancevej og nødudgange
- Kommunikation skal afklares, både hvad angår måde men også kvaliteten af denne. Både den interne kommunikation samt den eksterne til samarbejdspartnere skal afdækkes
- Vejr- og temperaturforhold

Krav til den sundhedsprofessionelles kvalifikationer

Som stævnelæge er det selvsagt et krav at have autorisation som læge med ret til selvstændigt virke. Ydermere anbefales det at have et indgående kendskab til den idræt, man skal navigere i. Vi anbefaler i Dansk Idrætsmedicinsk Selskab, at man har taget diplomuddannelsen i idrætsmedicin, da denne er lavet for at give et bredt kendskab til idrætsrelaterede skader samt sygdomme, der kan opstå hos idrætsudøvere.

Ved større arrangementer bør man udpege en lægelig leder, som har erfaring med at lede i en akut situation. En lægelig leder bør være udpeget i følgende:

- Nationale mesterskaber
- Internationale mesterskaber
- Idrætsgrene hvor slag og spark indgår som centralt element i aktiviteten
- Arrangementer under ekstreme vejr- og temperaturforhold
- Arrangementer der involverer høj hastighed

Stævnelægen kan vælge at supplere sundhedsstaben til et arrangement med flere forskellige ressourcepersoner:

- Samaritter
- Sygeplejerske
- Ambulanceredder eller paramediciner
- Fysioterapeut

Sammensætningen af den sundhedsfaglige stab skal tage udgangspunkt i idrættens art og de omgivelser den udøves i samt den risikoprofil, der er udarbejdet for arrangementet, og om der fx er behov for special evakuering.

Krav til medicinsk udstyr og ressourcer

Behov for ambulance til arrangementer skal vurderes ved:

- Arrangementer med større publikumsomfang
- Større holdidrætskonkurrencer
- Arrangementer på trafikerede offentlige veje
- Arrangementer hvor risikoprofilen giver indtryk af sandsynlig skade

Øvrigt udstyr skal tilpasses idrættens art og tage højde for gængse skader.

Man bør som stævnelæge og øvrigt sundhedsfagligt personale altid orientere sig om, hvor nærmeste hjertestarter befinder sig.

Ansvar og arbejdsopgaver som lægefaglig leder

Som den lægefaglige leder har man en central rolle i at udarbejde en risikoprofil for det pågældende arrangement, og sørge for at resultatet af denne risikoprofil kommer til arrangørens kendskab, således at der kan gøres de rette foranstaltninger.

Ydermere skal den lægefaglige leder:

- Anmode arrangøren om tiltag, der kan reducere risikoen for skade
- Udarbejde planer for den sundhedsmæssige indsats ved arrangementer
- Være ansvarlig for, at alle øvrige sundhedsressourcepersoner har kendskab til behandlingstilbud og evt. evakueringsprocedurer
- Orienterer nærmeste sygehus om risikoen for øget indtag af patienter
- Rekruttere sundhedspersoner, der imødekommer gængs faglig standard
- Give information til deltagere og publikum om specielle forhold, der kan have indflydelse på helbredsforhold, fx vejr og geografi
- Udfylde et resume af den sundhedsfaglige indsats ved arrangementets afslutning

Procedurer for diagnostik og behandling

Som hovedregel gælder altid opdaterede nationale og internationale standarder for diagnostik og akut behandling.

Patientregistrering er en vigtig del af arbejdet og skal være planlagt på forhånd, således at denne del af arbejdet er standardiseret for det enkelte arrangement (se bilag A for forslag).

Såfremt den lægefaglige leder finder behov for det, kan vedkommende konferere patientbehandling med kollegaer, som ikke befinder sig på stedet for arrangementet.

Den lægefaglige plan for arrangementet bør inkludere en strategi for, hvordan man sørger for, at der altid kan findes hjælp fra sundhedsprofessionelle, også i tilfælde af at stævnelægen er optaget til anden side med fx akut behandling eller overlevering af patient til præhospitalet. Dette er også for at sikre, at evt. medicinsk behandling varetages af professionelle.

Ved arrangementer, hvor andre hold har medbragt sundhedsprofessionelle, er det vigtigt at informere om det beredskab, der stilles til rådighed fra arrangørens side.

Arrangørens ansvar overfor de sundhedsprofessionelle

Arrangøren er forpligtet til at sørge for gode arbejdsforhold for de sundhedsprofessionelle. Den lægefaglige leder eller stævnelægen skal inddrages i planlægningsarbejdet, og eventuelle udgifter til beredskab skal afholdes af arrangøren.

Arrangøren skal ligeledes sørge for at lave kontrakter med eventuelle hjælpetjenester fx ambulance, Røde Kors eller anden evakuering samt sørge for, at de forsikringsmæssige forhold er i orden for sundhedspersonalet.

Såfremt råd fra den lægefaglige leder tilsidesættes, vil denne være fritaget for ansvar. Dette ansvar vil da hvile på den instans, der har tilsidesat det lægelige råd.

**DANSK
IDRÆTSMEDICINSK
SELSKAB**

Bilag A

PATIENTREGISTRERINGSSKEMA

Arrangement

Dato

Patient

Fødselsdato

Efternavn

Fornavn

Adresse

Nationalitet

Skade og symptomer, inkl. skadesmekanisme

Behandling

Overdraget til

- Præhospital
 Egen lægetandlæge
 Ingen opfølgning

Behandler underskrift / stempel

